

Normandië Oost

1 Rouen en de meanders van de Seine	105
2 Côte Fleurie en Pays d'Auge	193
3 Côte d'Albâtre en Pays de Caux	264
4 Vexin Normand en Pays de Bray	355
5 Euredal en Pays d'Ouche	403
6 Perche	461

DE REGIO'S VAN DEZE GIDS:
ZIE DE KAART HIERNAAST

Inhoud

Niet te missen 8

**Hoogtepunten
van Michelin** 12

Reisplanner 20

Met het gezin 26

DE REIS VOORBEREIDEN

Naar Normandië 30

Voor het vertrek 33

Normandië
van A tot Z 37

Memo 46

eyewave/iStock

MEER WETEN OVER NORMANDIË

Oostelijk Normandië
vandaag 52

Eten en drinken 58

Natuur en landschap 62

Geschiedenis 70

Kunst en cultuur 81

Ch. Goupi/age fotostock

STEDEN EN BEZIENSWAARDIGHEDEN

1 Rouen en de meanders van de Seine

Rouen	108
Clères.....	145
Louviers	148
Elbeuf.....	154
Abbaye de Jumièges.....	160
Parc Naturel Régional des Boucles de la Seine Normande.....	165
Caudebec-en-Caux	168
Abbaye Saint-Wandrille	177
Lillebonne.....	180
Pont-Audemer.....	184

2 Côte Fleurie en Pays d'Auge

Honfleur	196
Trouville-sur-Mer	208
Deauville.....	216
Houlgate.....	227
Cabourg.....	231
Pont-l'Évêque	236
Lisieux.....	240
Pays d'Auge.....	248
Château de Crèvecœur-en-Auge... 258	
Vimoutiers	260
Uitstapje naar Le Bessin.....	263

3 Côte d'Albâtre en Pays de Caux

Le Havre	266
Falaises d'Étretat	285
Fécamp	292
Pays de Caux	303
Varengeville-sur-Mer	318
Dieppe.....	323
Arques-la-Bataille.....	337
Eu	341
Le Tréport.....	347
Naar de Baie de Somme.....	352

4 Vexin Normand en Pays de Bray

Gisors.....	356
Vernon.....	362
Giverny	366
Les Andelys	369
Lyons-la-Forêt.....	375
Château de Martainville.....	383
Forges-les-Eaux	388
Neufchâtel-en-Bray.....	394
Forêt d'Eawy.....	399

5 Euredal en Pays d'Ouche

Dreux	406
Évreux.....	417
Conches-en-Ouche	426
L'Aigle	432
Bernay	438
Brionne.....	446
Abbaye du Bec-Hellouin	451

6 Perche

Parc Naturel Régional du Perche	464
Mortagne-au-Perche	468
Bellême	476
Nogent-le-Rotrou.....	485
Brou.....	491
Verneuil-sur-Avre.....	494

Woordenlijst.....	500
Register	512
Kaarten en plattegronden	521

 Raadpleeg voor iedere plaats ons adresboekje

Niet te missen

De kathedraal van Rouen

Dit meesterwerk van Normandische gotiek is schitterend gerestaureerd, de honderden beelden staan weer op hun plaats en het carillon klinkt als nooit tevoren. **Zie blz. 108**

Ermolenko/iStock

De krijtrotsen van Étretat

De wereldberoemde, door de golven gebeeldhouwde *falaises* langs de Normandische kust vormden een bron van inspiratie voor veel impressionistische en romantische schilders, zoals Isabey, Boudin, Courbet en Monet. **Zie blz. 285**

Perszing1982/iStock

dvoevnore/iStock

★★★★

Honfleur

De haven van Honfleur is een ritmische melodie van kleurige hoge gevels aan het water, die al generaties kunstenaars heeft betoverd en toeristen uit de hele wereld naar deze kusten lokt. **Zie blz. 196**

★★

Giverny en de tuinen van Claude Monet

Monet heeft zijn tuinen gevormd, geschilderd, geperfectioneerd en vereeuwigd als een verstilde eenheid van natuur en cultuur. **Zie blz. 366**

Zoonar/eymagic/Zoonar GmbH RM/age fotostock

M. Sjöberg/age fotostock

★★★★

Abbaye de Jumièges

Dit is een van de mooiste ruïnes van Frankrijk, een eenzaam romantisch monument, waar u met een tablet in de hand door de duizend jaar oude abdij kunt dwalen. **Zie blz. 160**

Hoogtepunten van Michelin

Het Palais Bénédicte in Fécamp
G. Gräfenhain/Sime/Photononstop

♥ **Doorgrond de geheimen van de calvados** en de dubbele destillatie van cider in de kelders van Château du Breuil, een elegant landhuis met een schaduwrijk park aan de oever van de Touques.
Zie blz. 252

♥ **Duik in het epische verleden van bénédictine**, in het Palais Bénédicte in Fécamp, een gebouw als een operettedecor. Bekijk eerst de kunstcollectie – albasten beelden, schilderijen, boekverlichtingen – en leer daarna alles over de wereldberoemde likeur, die oorspronkelijk door monniken werd gestookt. En natuurlijk eindigt uw bezoek met een proeverij!
Zie blz. 293

De kelders van het Château du Breuil
DEA/G DAGLI ORTI/De Agostini Editore/age fotostock

♥ **Kom ogen te kort in het Musée Le Secq des Tournelles** in Rouen, een bonte verzameling siersmeedwerk: sloten en sleutels, uithangborden, trapleuningen en ijzeren werktuigen. En dat alles onder het gewelf van een eeuwenoude gotische kerk.
Zie blz. 124

Het internationaal vliegerfestival in Dieppe

G. Thouvenin/age fotostock

Veules-les-Roses

K. Scholz/mauritus images/age fotostock

TOP 5 Pittoreske dorpen

1. Lyons-la-Forêt (blz. 375)
2. Veules-les-Roses (blz. 305)
3. La Bouille (blz. 132)
4. Beuvron-en-Auge (blz. 249)
5. La Perrière (blz. 479)

♥ **Watertand bij de geur van gegrilde haring**, tijdens een van de vele feesten rondom de 'koning der vissen' die in november langs de Côte d'Albâtre worden gehouden. De grootste vindt u in Dieppe en Fécamp. Het programma is overal hetzelfde: haring eten, kleine glaasjes witte wijn drinken en naar zeemannsliederen luisteren.
Zie blz. 300 en 334

♥ **Steek uw neus in de wind** tijdens het internationale vliegerfestival dat om het jaar in Dieppe wordt gehouden. Kleurige traditionele vliegers – maar ook strijd- en stuntvliegers, spiderkites en parafoils – scheren en buitelen dan door de lucht boven het strand. Een magisch schouwspel!
Zie blz. 334

2 dagen

Een weekend in de Perche

Route: 105 km door het groene landschap van de Perche

Ch. Goupl/age fotostock

Mortagne-au-Perche
Ch. Goupl/age fotostock

Mortagne-au-Perche Dag 1

Wandel op zaterdagochtend door de vroegere hoofdstad van de Perche (**blz. 468**) en ga hier naar de markt. Bezoek 's middags de dorpen Moutiers-au-Perche (**blz. 471**) en Monceaux-au-Perche (**blz. 471**), de Jardins du Pontgirard (**blz. 471**) en de Manoir de Courboyer, met het Maison du Parc Naturel Régional du Perche (**blz. 464**). Overnacht in een *chambre d'hôte* in de buurt van Bellême.

Bellême, La Perrière Dag 2

Maak een wandeling door Bellême (**blz. 476**) en het staatsbos (**blz. 478**) en ga daarna lunchen in La Perrière (**blz. 479**). Bezoek 's middags de Prieuré de Ste-Gauburge (**blz. 481**) en de cidermakerij in Le Theil-sur-Huisne (**blz. 480**).

Tip: veel winkels, restaurants en theesalons in de Perche zijn alleen in het weekend open, van donderdagavond tot zondag. Dat zijn dus de beste dagen voor deze route!

Een bos in de Perche
B. Merle/Photononstop

4 dagen

Langs de Côte d'Albâtre,
van Dieppe naar Étretat

Route : 85 km langs krijtrotsen, havens, kastelen en tuinen

Perszinger1982/iStock

Dieppe

Dag 1

Ontdek de stad, de haven en het *château-musée* (blz. 323) en bezoek in het achterland van Dieppe het Château de Miromesnil (blz. 331). Overnacht in Dieppe.

Tip: ga zo mogelijk tijdens het internationale vliegerfestival (sept., even jaren) of de haringfeesten (nov.).

Tip: als het vlas in bloei staat (eind mei, begin juni) hangt er een sprookjesachtige blauwe gloed over de velden.

Saint-Valery-en-Caux

Dag 2

Rijd langs de kust via Varengeville-sur-Mer (blz. 318) en de Jardin Le Vasterival naar Veules-les-Roses (blz. 305) voor een mooie wandeling. Overnacht in St-Valery-en-Caux (blz. 306).

Tip: informeer voor uw bezoek aan de tuinen naar de bloeiperiodes.

Étretat

Dag 4

Bezichtig het Palais Bénédictine (blz. 293) en rijd vervolgens naar Yport (blz. 298). Vertrek 's middags richting Étretat (blz. 285) en maak daar een wandeling over de *falaises*. Overnacht in Étretat.

Fécamp

Dag 3

Verlaat de kust voor een bezoek aan de Abbaye de Valmont (blz. 309) en rijd daarna terug naar de Côte d'Albâtre. Kijk bij Les Petites Dalles (blz. 310) uit over zee. Overnacht in Fécamp (blz. 292).

De vuurtoren van Saint-Valery-en-Caux
benkrut/iStock

Schape grazend onder bloeiende appelbomen
rdou/iStock

www.la-normandie.info –

Compleetste algemene portal voor heel Normandië.

www.normandie.visite.org –

Algemene portal met adressen en interactieve kaarten.

Actualiteiten

www.normandie.fr – Officiële website van de regio Normandië.

Geschiedenis en cultuur

www.mondes-normands.caen.fr – Presentatie van de Normandische cultuur en de verbreiding door heel Europa in de middeleeuwen.

www.histoire-normandie.fr – Geschiedenis van Normandië, zeer pedagogisch gepresenteerd.

www.musees-haute-normandie.fr,

www.musees-normandie.fr – Gedetailleerde informatie over alle musea in de regio.

Gastronomie

www.fromage-normandie.com – Om alles aan de weet te komen over de vier Normandische kazen met een AOP/AOC.

www.idac-aoc.fr – Website van de Interprofession des Appellations Cidricoles: cider-appellations, met

rubrieken over calvados, cider en de appellation pommeau AOP.

www.irqua-normandie.fr –

Informatie over streekproducten, van calvados tot Normandische oesters, boter en room.

Informatie voor mensen met een beperking

☺ In deze gids zijn de gebouwen en bezienswaardigheden die toegankelijk zijn voor mensen met een beperking, aangegeven met het symbool ♿.

www.tourisme-handicaps.org –

Op deze website vindt u informatie over toegankelijke plaatsen.

Openbaar vervoer

SNCF Accès Plus – Een overzicht van toegankelijke stations vindt u op www.accessibilite.sncf.fr.

Stranden

www.handiplage.fr – Overzicht van aangepaste stranden in Seine-Maritime, met de aanwezige voorzieningen (tiralos, douches). De beroemde Les Planches in Deauville zijn uitstekend toegankelijk voor rolstoelgebruikers.

Onze prijscategorieën

	Overnachten	Uit eten
Goedkoop	tot € 70	tot € 20
Doorsneeprijzen	van € 70 tot € 110	van € 20 tot € 35
Wat meer luxe	van € 110 tot € 150	van € 35 tot € 50
Pure verwennerij	meer dan € 150	meer dan € 50

Sportieve activiteiten

www.handisport.org – Op de website van de Federatie voor Gehandicaptensport vindt u gedetailleerde informatie over allerlei activiteiten (binnen en buiten), per departement (rubriek ‘Où pratiquer’).

Overnachten

Onze adressen

Hotels en chambres d'hôte

Door ons geselecteerde adressen, gerubriceerd per prijscategorie (📍 *tabel hierboven*), vindt u in het ‘Adresboekje’ aan het eind van elke plaatsbeschrijving.

😊 **Goed om te weten** – De prijzen corresponderen met het minimum- en maximumtarief voor een tweepersoonskamer in het hoogseizoen. Raadpleeg voor een uitgebreider overzicht de rode **Guide Michelin France** en de **Guide Camping France**.

Organisaties

Fédération des Stations Vertes de Vacances – www.stationverte.com. In Haute-Normandie dragen dertien gemeenten dit kwaliteitslabel.

Bienvenue à la Ferme – ☎ 01 53 57 11 50 - www.bienvenue-a-la-ferme.com. Overnachtingsadressen op het platteland, maar ook allerlei activiteiten: paardrijden, flora-en-faunawandelingen, proeverijen en verkoop van boerderijproducten. Gratis kaarten en gidsjes downloaden of bestellen via internet.

Les Gîtes Panda – www.gites-de-france.com/fr/nos-sejours-a-themes/panda-wwf. Het Panda-label wordt toegekend door het Wereldnatuurfonds. De dragers ervan zetten zich in voor natuurbehoud, duurzaamheid en de flora en fauna in hun omgeving. U vindt dit soort gites in het **Parc Naturel Régional des Boucles de la Seine Normande** (📍 *blz. 165*) en het **Parc Naturel Régional du Perche** (📍 *blz. 464*).

www.gites-refuges.com – Website met overnachtingsadressen voor als u een trektocht gaat maken.

Reserveren

Fédération Nationale

Clévacances –

www.clevacances.com. Vakantieverblijven en themavakanties.

Maison des Gîtes de France et du

Tourisme Vert – www.gites-de-france.com. Hier zijn alle adressen online te vinden.

Jeugdherbergen

Fédération Unie des Auberges

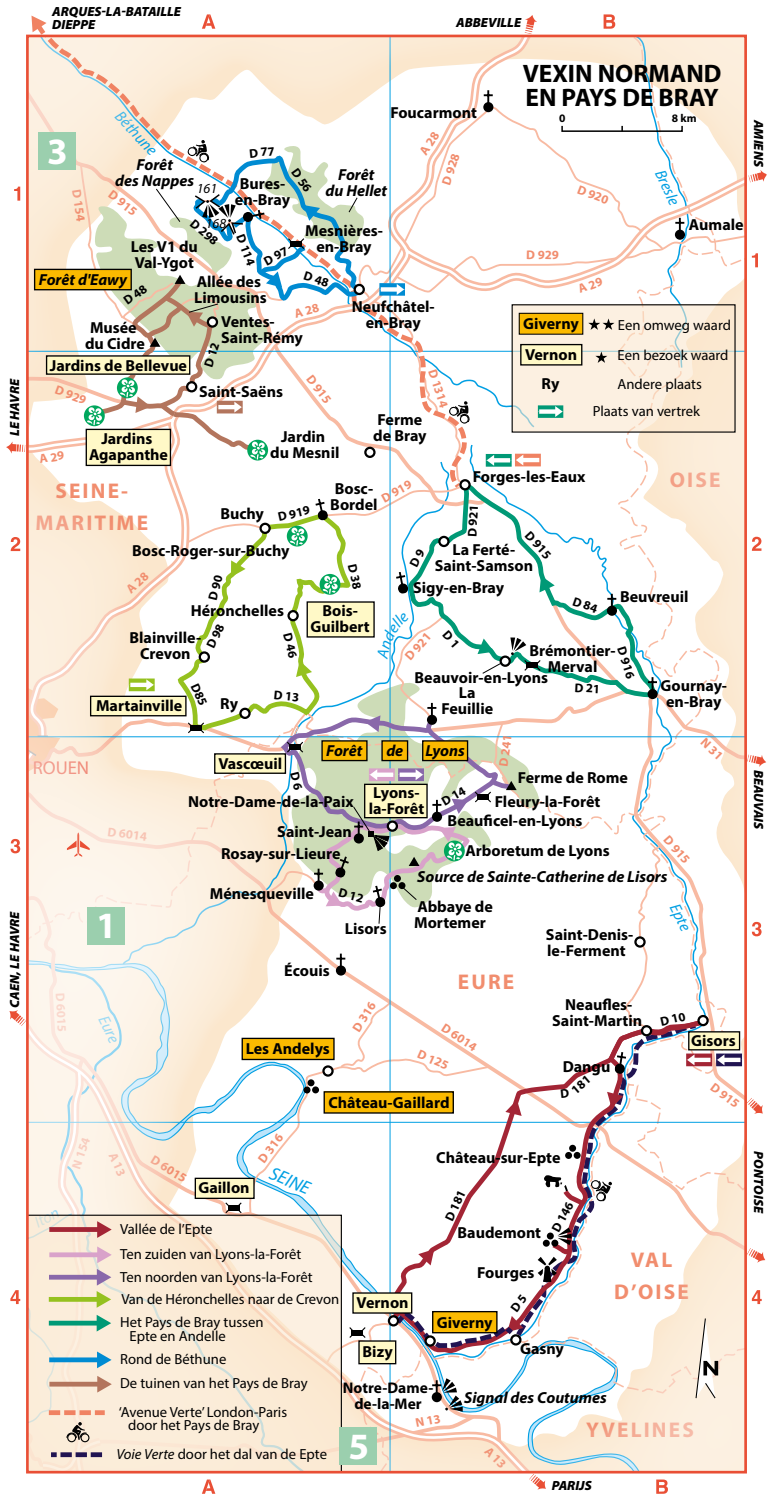
de Jeunesse – www.fuaj.org.

Jeugdherbergen in Rouen en Eu.

Noodoplossingen

Hotelketens

Vanaf € 39, en gemiddeld voor € 50, hebt u een kamer in een van de grote hotelketens. De hotels liggen vaak langs de snelweg en hebben meestal geen restaurant. De ketens Campanile, Kyriad en Ibis bieden wat meer comfort (vanaf € 55). De hotels van Mercure

4

Vexin Normand en Pays de Bray

MICHELINKAART 304 - EURE (27) EN SEINE-MARITIME (76)

Gisors★	356
Vernon★	362
Giverny★★	366
Les Andelys★★	369
Lyons-la-Forêt★	375
Château de Martainville★	383
Forges-les-Eaux	388
Neufchâtel-en-Bray	394
Forêt d'Eawy★★	399

Gisors ★

Dit voormalige grensstadje van de hertogen van Normandië is tegenwoordig de hoofdstad van de Vexin Normand. Gisors is mooi gelegen in een groene omgeving aan de Epte, die aan de voet van het kasteel langs een mooie *lavoïr* (wasplaats) loopt. De plaats dankt zijn ontstaan aan het kasteel dat vanwege zijn strategische ligging felbegeerd was. Wandelen doet u, net als koningin Blanca van Navarra, langs de oevers van de Lévrière, even ten noordwesten van Gisors.

📍 Ligging

11.537 inwoners – Eure (27)

REGIOKAART B3 (BLZ. 354).

76 km ten noordwesten van Parijs en 64 km ten noordoosten van Rouen. Gisors ligt in het meest oostelijke deel van het departement Eure, dat hier eindigt met een enclave in de Oise.

😊 Aanraders

De burcht en de *Boom van Jesse* in de Église Saint-Gervais-et-Saint-Prottais.

🕒 Planning

Bezoek 's ochtends de monumenten van Gisors en maak 's middags de rondrit door het dal van de Epte.

📄 Praktisch blz. 361

📍 Adresboekje blz. 361

Bezichtigen

★★ Burcht

Pl. Blamont - ☎ 02 32 27 60 63 (toeristenbureau) - www.tourisme-gisors.fr - rondleiding za, zo op afspraak - € 5 (tot 12 jaar € 4) - park vrij toegankelijk.

Het stadsbeeld wordt beheerst door dit schitterende staaltje Normandische militaire bouwkunst uit de 11de en 12de eeuw. Willem Rufus, koning van Engeland en zoon van Willem de Veroveraar, begon in 1097 met de bouw ervan. Gisors maakte deel uit van een verdedigingslinie die van Forges-les-Eaux naar Vernon liep; ook de kastelen van Neaufles-St-Martin en Château-sur-Epte hoorden daarbij. De burcht werd in de 12de eeuw versterkt door Hendrik II Plantagenet en in 1193 overgenomen door Filips August. Tijdens de Honderdjarige Oorlog wisselde de burcht vaak van eigenaar, om in 1449 definitief in handen van de Franse kroon te vallen. Binnen de vestingwal is een park aangelegd. Het terras biedt een mooi uitzicht op

Een schat van de tempeliers?

Volgens de legende zou de bewaker van het kasteel in 1946 een kapel hebben ontdekt met een dertigtal kistjes van edelmetaal in een put die hij zou hebben gegraven. Omdat de toegang te gevaarlijk was, kon niemand het verhaal verifiëren en bleef de spanning erin, totdat in 1960 een team archeologen de souterrains van het kasteel onderzocht. Ze vonden helemaal niets, net als de militairen die vier jaar later door André Malraux werden gestuurd. Ondanks deze vruchteloze pogingen doet het verhaal nog steeds de ronde, gevoed door het verblijf tussen 1158 en 1161 van drie tempeliers in het fort: Richard of Hastings, Toestes de Saint-Omer en Robert de Pirou.

De donjon van het Château de Gisors is gebouwd op een motte.

clodia/iStock

de lagergelegen stad, waarbij de verschillende bouwstijlen van de Église Saint-Gervais-et-Saint-Protais duidelijk zijn te onderscheiden.

De voorhof wordt afgesloten door de bruggeschans naast de Tour du Prisonnier (*gevangentoren, wegens restauratie gesloten*), waar nog 'graffiti' uit de 15de en 16de eeuw te zien is in de vorm van ingekraste religieuze taferelen. Midden in de omwalling, waar vroeger een slotgracht omheen liep, staat de **donjon** (11de eeuw), gebouwd op een motte (heuveltje), met daarnaast een wachttoren. In de gewelfde gangen eronder werden voedselvoorraden opgeslagen, en misschien heeft de schat van de tempeliers hier ooit verstopt gelegen.

★ Église Saint-Gervais-et-Saint-Protais

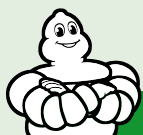
4 r. St-Gervais.

Hoewel de oudste delen uit de 12de eeuw stammen, werd de bouw van deze grote kerk pas eind 16de eeuw voltooid. Het gotische koor dateert van 1249. De zijkapellen die de kooromgang vormen, werden tussen 1498 en 1507 toegevoegd. Aan de buitenkant zijn ze herkenbaar aan hun duidelijk geprofileerde spitse puntgevels die de koorsluiting omgeven. De opmerkelijke portalen van het transept (16de eeuw) zijn net als het zeer hoge schip nog gotisch. De monumentale westgevel is echter renaissancistisch. Het fijnbewerkte portaal wordt geflankeerd door twee torens: de noordertoren uit 1536 in François I-stijl loopt uit in een koepel; de zuidertoren bleef in 1591 onvoltooid in Henri II-stijl.

Ondanks deze mengelmoes van stijlen maakt het interieur een harmonieuze indruk. De kale, lichte muren accentueren de fraaie architectuur en de rijk beeldhouwde decoratie. Bij binnenkomst ziet u rechts een mooie wenteltrap, gemaakt door Jean Grappin, en een monumentale, in haut-reliëf beeldhouwde **Boom van Jesse** (eind 16de eeuw). Let ook op de beeldhouwde pilaren, de transi-tombe (met beeld van een ontbindend lichaam) en het grote glas-in-loodraam in grisaille (grauwschildering, 16de eeuw) in de zijkapel rechts van het koor.

Chapelle de la Léproserie Saint-Lazare

18-22 rte de Rouen - ☎ 02 32 27 60 63 (toeristenbureau) - www.tourisme-gisors.fr - informeer naar de openingstijden.

De erfenis van de Vikingen

Vanuit Scandinavië veroverden de Vikingen Noord-Europa tussen de 9de en 11de eeuw. In elk geschiedenisboek worden ze afgeschilderd als bloeddorstige krijgers op zoek naar rijkdom en macht, altijd op jacht naar nieuwe grondgebieden. In Noord-Frankrijk voeren ze de rivieren op en vernielden alles wat op hun pad kwam, tot in Rouen en Parijs.

Het ontstaan van het hertogdom Normandië

In 911 ontmoet **Rollo**, de leider van de Noormannen, **Karel de Eenvoudige** in Saint-Clair-sur-Epte. Dudo van Saint-Quentin vermeldt dat de Viking zijn hand op die van de Franse koning legde om de oprichting van het hertogdom Normandië te bevestigen, zoals toen gebruikelijk was. Dit akkoord bleek evenveel waard als een plechtig contract, want een geschreven verdrag is er nooit geweest. In dit mondelinge verdrag werd overeengekomen dat de Vikingen hun plunderingen en invallen in het **dal van de Epte** zouden stoppen. Verder werd overeengekomen dat de Noormannen zich tot het christendom zouden bekeren, en bovenal dat ze het grondgebied zouden beschermen tegen aanvallen van andere Vikingen! In ruil daarvoor schonk Karel III het grondgebied ten westen van de Epte en ten noorden van de Avre tot in Dives aan Rollo. Dit *'land van de Noormannen'*, zoals het officieel heette, omvatte het Pays de Caux, het Pays d'Auge, Roumois, Lieuvin, Évrecin (omgeving van Évreux) en de Vexin (de huidige Vexin Normand). Normandië was geboren!

Het dal van de Epte: de grens tussen Normandië en Frankrijk

Aan de oevers van de Epte, die de grens vormde tussen het nieuwe hertogdom Normandië en het koninkrijk

Frankrijk, werden her en der burchten opgetrokken. In eerste instantie waren het mottekastelen, enorme kunstmatige aarden heuvels met daarop een houten en ommuurde uitkijktoren. Later werden er versterkte burchten op gebouwd. Behalve het strategisch gelegen kasteel van **Gisors** getuigen de overblijfselen van de donjons van **Neaufles-Saint-Martin** en **Château-sur-Epte** nog van de eerste Normandische verdedigingslinie. De tweede westelijke verdedigingslinie daarachter bestond uit het Château-Gaillard, het Château de Lyons-la-Forêt en het Château d'Étrépagny. Aan Franse zijde, in het oosten, zorgden de burchten van Boury-en-Vexin, Saint-Clair-sur-Epte, Courcelles-les-Gisors, Chaumont-en-Vexin en La Roche Guyon voor de verdediging. Na de beroemde Slag bij Hastings in 1066, waarbij de Engelse kroon in handen kwam van **Willem de Veroveraar**, een afstammeling van Rollo, vormde de Epte de grens tussen het koninkrijk Engeland en het koninkrijk Frankrijk. Normandië bevond zich toen in een bijzondere situatie. De nieuwe koning van Engeland, Willem de Veroveraar, bleef namelijk een vazal van de Franse koning Filips I voor het Normandische grondgebied. Met het ontstaan van het machtige Anglo-Normandische rijk en de verwoede oppositie van de Capetingers begonnen twee eeuwen die werden gekenmerkt door veldslagen, plunderingen en vernielingen. In 1204 lijfde Filips August Normandië bij Frankrijk in, wat tot een korte periode van vrede leidde. Pas in 1453, na de verwoestende Honderdjarige Oorlog, keerde de rust terug in de regio.

De decoraties in deze romaanse kapel werden tussen 1998 en 2010 aangebracht door de Joegoslavische schilder Miodrag Đurić, bijgenaamd Dado (1933-2010). De fresco's, een werveling van kleuren en vormen, zijn een verbeelding van de opstanding der leprozen op de dag des oordeels.

In de omgeving

REGIOKAART BLZ. 354

Saint-Denis-le-Ferment B3

▶ 7 km naar het noordwesten. Verlaat Gisors via de D915 en neem dan links de D16. De molen van Saint-Paër en zijn viskwekerij markeren de ingang van dit rustige dorp, waar de Levrière doorheen stroomt. In het centrum proberen de kerk en het kasteel met zijn poterne en landhuis elkaar te overtreffen qua charme en authenticiteit.

• 9 km. Op de linkeroever van de Lévrière loopt de GR125 naar Hébecourt en daarna in een lus door de bossen en velden naar het Château de la Rapée, Saint-Paër, Bézu-Saint-Éloi en Saint-Denis-le-Ferment. Het was de favoriete wandelroute van koningin Blanca van Navarra, die zich in 1364 terugtrok in het Château de Neaufles-Saint-Martin na de dood van haar man Filips VI van Frankrijk.

Rondrit

REGIOKAART BLZ. 354

Vallée de l'Epte B3-4

▶ Rondrit van 41 km, in donkerrood aangegeven op de regiokaart (blz. 354). De weg volgt de vaak schaduwrijke rechteroever van de Epte, die afsteekt tegen de kale hellingen die zijn uitgeslepen in de onderliggende kalklagen van de Vexinplateaus. Verlaat Gisors in westelijke richting via de D10.

Neaufles-Saint-Martin B3

Boven dit dorp verrijst de ruïne van een donjon (11de eeuw) die op een perfect bewaarde motte (aarden wal) staat.

Volg opnieuw de D10 en sla op het kruispunt met de D181 linksaf.

Dangu B3

De gotische kerk, met voorportaal en portaal in renaissancestijl, is vooral interessant vanwege de 18de-eeuwse lambrisering in het koor en de beschilderde panelen. Vlak bij de preekstoel hangt een wandtapijt uit Beauvais (18de eeuw) met de Kruisiging als thema. Achter in de kerk is een mooie *Annunciatie* van houtsnijwerk te zien. Op het glas-in-loodraam in grisaille boven het altaar in de **Chapelle Montmorency** (bezichtiging na aanvraag bij het gemeentehuis op ☎ 02 32 55 22 15) staan de H. Dionysius en de H. Laurentius afgebeeld, met op zijn knieën Willem van Montmorency, de vijfde zoon van de veldheer Anne van Montmorency. Naast de kerk staat een mooi vakwerkhuis, waarvan de gevel wordt opgevrolijkt door beeldhouwwerk. De houten deurvleugels zijn 16de-eeuws.

Rijd verder door het dal via de D146.

Saint-Clair-sur-Epte ligt 2 km voor Château-sur-Epte, op de andere oever. Van het befaamde gesprek tussen Rollo en Karel de Eenvoudige is hier weinig meer te bespeuren (zie hiernaast).

Château-sur-Epte B4

Op een motte, omgeven door een slotgracht, staat de ruïne van een kolossale donjon. Deze zware toren is samen met het grootste deel van de omwalling het enige overblijfsel van de burcht die Willem Rufus liet bouwen om de Normandische grens te beschermen tegen mogelijke aanvallen van de Franse koning.

Blijf de D146 volgen.

De *voie verte* door het dal van de Epte

De vroegere grens tussen het koninkrijk Frankrijk en het hertogdom Normandië is tegenwoordig een vredig gebied. Een *voie verte* ('groene route') volgt de stroom van de Epte, waar u mooi kunt kanoën. Stap op de fiets of trek uw skeelers aan en rijd deze prachtige, 24 km lange route van Gisors naar Vernon! Tussen Gisors en Gasny volgt u het tracé van een vroegere spoorlijn, een prettig vlakke weg door velden en bossen, zonder verkeer. Af en toe steekt u de slingerende rivier over; de oude ijzeren spoorbruggen zijn nog intact. Impressionistische schilders trokken graag naar dit landelijke gebied en als u hier zelf het zachte Normandische licht ziet, begrijpt u waarschijnlijk waarom. Het autovrije traject eindigt in Gasny, maar het zou jammer zijn om niet door te rijden naar Giverny, het domein van Monet, 5 km verderop. Volwassenen kunnen de D5 nemen, maar met kinderen is het veiliger om de rustige D200 te volgen, via Gommecourt. Zoek voorbij Giverny de Seine op. Nog een paar kilometer en u bent in Vernon, waar u in het mooie oude centrum van een welverdiende pauze kunt genieten.

De 15de-eeuwse stenen brug overspant de Epte bij het **Château d'Aveny**, dat in de 18de eeuw door de markies van Fayet werd neergezet op de plek van een 11de-eeuws fort.

Neem rechts de D170.

 30 min. heen en terug. Vanaf de D170 loopt een pad naar de **Allée Couverte de Dampmesnil**, een soort hunebed waar de eerste boeren van de streek hun doden legden. Het megalitische monument bestaat uit **drie dolmens** die een grafkamer vormen, en is bedekt met dekstenen. Het opvallende beeld op de rechtopstaande steen bij de ingang, de 'godin van de vruchtbaarheid' genoemd, is een van de oudste in Normandië.

Ga terug naar de D146 en sla in Bray-et-Lu rechtsaf.

Château de Baudemont B4

Ruïne van een 11de-eeuwse burcht op een motte met een fraai uitzicht op het dal.
Rijd verder over de D5.

Moulin de Fourges B4

Deze watermolen met een indrukwekkend rad, aan de oever van de Epte, dateert van 1750 en doet het nog steeds.

Rijd door naar Giverny via de D5.

★★ **Giverny** B4

Zie blz. 366.

Rijd naar Vernon via de D313 en dan terug naar Gisors via de D181.

Fietstocht

REGIOKAART BLZ. 354

Voie Verte door het dal van de Epte B3-4

 Rondrit van 42 km, zie de kaart op blz. 354 - van Gisors naar Vernon en terug - gemakkelijk. Om in Gisors te komen, volgt u richting *Les Bleuets* tot aan het grote winkelcentrum. Sla bij de rotonde linksaf. Zie verder het kader hierboven.

 Tussen Gisors en Gasny (24 km) vindt u veel leuke plaatsen om te picknicken, maar geen restaurants. In Gasny of Gisors kunt u wel uit eten (zie het 'Adresboekje' op de blz. hiernaast).

Praktisch

Inlichtingen

Toeristenbureau - 1 passage du Monarque - r. de Vienne - ☎ 02 32 27 60 63 - www.tourisme-gisors.fr.

Adresboekje

Uit eten

Wat meer luxe

Le Cappeville - 17 r. Cappeville - Gisors - ☎ 02 32 55 11 08 - www.lecappeville.com - ♿ - gesl. ma-wo en zo-avond - menu € 21/72. In het hart van de kleine hoofdstad van de Vexin Normand. In de eetzaal met frisse en felle kleuren zijn de oude balken en de open haard bewaard gebleven. Moderne gerechten op basis van seizoensgebonden producten.

Auberge du Prieuré Normand - 1 pl. de la République - Gasny - ☎ 02 32 52 10 01 - www.aubergeduprieurenormand.com - gesl. di-avond en wo - lunchmenu € 27 - € 35/52. Vanuit La Roche-Guyon ligt deze dorpsherberg aan het begin van Gasny. Er worden traditionele menu's geserveerd.

Les Jardins d'Épicure - 16 Grande Rue - Bray-et-Lû - ☎ 01 34 67 75 87 - www.lesjardinsdepicure.com - gesl. ma-di - menu € 42/79. Een op zijn zachtst gezegd origineel adres, met tafeltjes in een soort kas en planten aan het plafond. In de keuken verwerkt de chef mooie seizoensproducten, wat elke dag opnieuw een verrassend resultaat oplevert.

Sport en ontspanning

Voie Verte door het dal van de Epte - Zie hiernaast.

Evenementen

Gisors, la Légendaire - ☎ 02 32 27 60 63 - weekend rond half mei.

Middeleeuwse markt, klank-en-lichtspel en andere activiteiten.

Fêtes de la Libération - Laatste za, zo van aug. Volksfeest, optocht met militaire voertuigen, vuurwerk.

Overnachten

Doorsneeprijzen

Chambre d'hôte Le Domaine du Pâtis - 1 pl. du Pâtis - Amécourt - 14 km ten noorden van Gisors via de D915 - ☎ 02 32 55 51 51 - www.domainedupatis.fr - 📶 - 6 kamers € 70 . Deze grote boerderij van rode baksteen is nog in bedrijf. In de voormalige graanschuur zijn vijf kamers met schuine wanden ingericht. De kamer op de begane grond, in de voormalige smederij, biedt meer ruimte. Ontbijtkamer in de vroegere perserij.

 Chambre d'hôte La Lévrière - 24 r. des Guérard - St-Denis-le-Ferment - 7 km ten noordwesten van Gisors - ☎ 02 32 27 04 78 - www.normandyrooms.com - 📶 - 3 kamers € 95/105 . Smaakvol ingerichte kamers in een mooi vakwerkhuis omgeven door bloemen. Het ontbijt wordt bij goed weer geserveerd aan de oever van de Lévrière: een verrukking! Biologische producten, ook uit eigen moestuin.

Wat meer luxe

Château de la Rapée - Bazincourt-sur-Epte - ☎ 02 32 55 11 61 - www.hotelrapee.com - 📶 - gesl. 15 aug.-1 sept., 15 feb.-15 maart en wo - 12 kamers € 100/139 - € 14 - € 29/41,50. Kasteel met de allure van een Anglo-Normandisch landhuis op het platteland. De ruime kamers, met oude meubelen, kijken uit op het park. Streekkeuken.

Vernon ★

De welvaart van Vernon valt af te lezen aan de gevels van sommige huizen met vakwerk en erkers, die gelukkig gespaard bleven tijdens de bombardementen van de Tweede Wereldoorlog. Het stadje heeft een levendig centrum en is een leuke plaats om even te stoppen op doorreis naar andere bestemmingen, zoals het Château de Bizy of Giverny, aan de overkant van de Seine.

De molen van Verdonnet in Vernon
M. Sjöberg/age fotostock

📍 Ligging

23.872 inwoners – Eure (27)

REGIOKAART B4 (BLZ. 354).

Vernon ligt 65 km ten zuidoosten van Rouen via de A13, op de linkeroever van de Seine.

😊 Aanraders

De moderne glas-in-loodramen in de Église Notre-Dame en het Château de Bizy.

📍 Praktisch blz. 365

📍 Adresboekje blz. 365

Wandelen

Oevers van de Seine

Vanaf het midden van de brug ontvouwt zich een mooi uitzicht op Vernon, de beboste eilandjes in de rivierbedding en de vervallen pijlers van de 12de-eeuwse brug op de rechteroever, met daarop de pittoreske **Moulin de Vernonnet**. Deze 19de-eeuwse molen inspireerde Claude Monet voor zijn *Huisjes op de oude brug in Vernon* (1883). Tussen het groen zijn de torens van het **Château des Tourelles** (12de eeuw) te ontwaren, dat hoorde tot de verdedigingswerken van de oude brug. *Keer terug naar de linkeroever, richting het stadscentrum. Sla voorbij de brug linksaf en wandel een eindje langs de Seine.*

Aan de rivier staat het Pavillon Bourbon-Penthièvre, een 18de-eeuws herenhuis vernoemd naar de laatste hertog van Vernon. De Rue Bourbon-Penthièvre leidt naar het **oude Vernon**. Aan het einde van deze mooie straat verrijst de Église Notre-Dame en ziet u ook huizen met uitspringende daken en bovenverdiepingen. Let op de 16de-eeuwse gevel met gotisch beeldhouwwerk op **nr. 15**.

★ Collégiale Notre-Dame

Deze collegiale kerk uit de 12de eeuw werd tot de renaissance vaak verbouwd. In de 15de-eeuwse gevel zit een mooi roosvenster. Het schip (15de eeuw) is hoger dan het transept en het koor; het triforium vormt een fraai geheel met de bovenlichten. In de 16de eeuw werd op de grote romaanse arcaden in het koor een extra verdieping gebouwd. De orgeltribune en de mooie glas-in-loodramen in de tweede kapel van de rechterzijbeuk zijn 16de-eeuws; het orgel is 17de-eeuws. Speciale aandacht verdienen de **zestien glas-in-loodramen**★ van de meester-glazenier Hermet uit 1993.

De kanunniken van de kapittelkerk woonden in de Rue du Chapitre rechts van de kerk, waar op de **nrs. 3-5** nog een 17de-eeuws vakwerkhuis staat. Er zijn nog meer oude huizen te zien, vooral in de Rue Potard en de Rue Sadi-Carnot.

Links naast de kerk, tegenover het stadhuis, staat het **Maison du Temps Jadis** (15de eeuw), een mooi gebouw met twee uitkragende verdiepingen onder één kap. Het is een van de oudste huizen van Vernon. De hoekstijl is met een voorstelling van de Annunciatie versierd.

Loop verder door de Rue Sadi-Carnot, langs het Maison du Temps Jadis, steek de drukke Rue d'Albufera over en ga almaar rechtdoor.

Musée de Vernon

12 r. du Pont - ☎ 02 32 2128 09 - www.vernon27.fr/la-ville/culture/musee - maart.-nov.: 10.00-18.00 u; dec.-feb.: 10.00-12.30, 14.00-17.00, za, zo 14.30-17.30 u - gesl. ma - € 4,50 (tot 26 jaar gratis) - € 9 combinatiekaartje met het Musée des Impressionismes Giverny.

Een smeedijzeren poort uit het Château de Bizy geeft toegang tot de binnenplaats van dit museum, dat is gevestigd in enkele gerestaureerde gebouwen uit diverse perioden (15de-18de eeuw). De collecties zijn opgebouwd rond schilder- en tekenkunst en dierenbeelden. Er hangen doeken van Les Nabis, onder meer van Pierre Bonnard, Rosa Bonheur en Maurice Denis. Mis de twee werken van **Claude Monet** niet: *Kliffen in Pourville* en *Waterlelies*. Ook het humoristische prentenkabinet is de moeite waard.

★ Côte Saint-Michel

 1 uur heen en terug vanaf Vernonnet, aan de rechteroever. Neem de Rue J.-Soret, sla bij de kerk rechtsaf en volg de borden.

Mooi uitzicht op de Vernon en het dal van de Seine.

In de omgeving

REGIOKAART BLZ. 354

★★ Giverny B4

Zie blz. 366.

📍 3 km oostwaarts, aan de rechteroever. Verlaat Vernon via de D5.

★ Château de Bizy A4

📍 2 km naar het zuidwesten. Verlaat Vernon via de D181.

Av. des Capucins - ☎ 02 32 51 00 82 - www.chateaudebizy.com - ♿ - rondleiding op afspraak (45 min.) april-nov.: 14.00, 15.00, 16.00 en 17.00 u - gesl. ma - € 9 (tot 18 jaar € 5) - € 12 combiticket met het park - € 5 vrije bezichtiging van de tuin.

Coutant d'Ivry bouwde dit kasteel in opdracht van de hertog van Belle-Isle, maarschalk van Frankrijk en kleinzoon van Fouquet. Op de stallen na werd het door alle latere bewoners verbouwd: de hertog van Penthièvre, generaal Le Suire, koning Louis-Philippe en vooral baron De Schickler. Nu is het eigendom van de familie d'Albufera. Het classicistische kasteel heeft aan de kant van het park een mooie gevel met een zuilenrij en oculi. De strengere zuidgevel vormt samen met de bijgebouwen en stallen (collectie oude auto's) een harmonieus voorplein met een goed zicht op het 'perspectief van de fontein'.
Interieur - De vertrekken zijn versierd met lambrisering in régencestijl en gobelins die voor Lodewijk XIV zijn geweven. Er staan aandenkens aan Bonaparte en de voorouders van de huidige eigenaars, de maarschalken Suchet, Masséna en Davout. Het meubilair dateert grotendeels uit het Eerste en Tweede Keizerrijk. Kunstig bewerkte eikenhouten trap.
Park - Ontworpen in de 18de eeuw door Garnier d'Isle en in Engelse stijl heraangelegd door Louis-Philippe. Het park is versierd met 18de-eeuwse beelden (waaronder de Zeepaarden), fontein en vijvers. Schitterende lindelane.

Signal des Coutumes B4

📍 8 km naar het zuidoosten. Verlaat Vernon via de N15 en sla na 5 km, aan de rand van Port-Villez, rechtsaf naar de D89.

Vanaf de belvédère bij de **Chapelle Notre-Dame-de-la-Mer** kapel ontvouwt zich een weids **uitzicht**★ op de rechteroever van de Seine, tussen Bonnières en Villez. Volg de D89. Maak bij het gemeentehuis van Jeufosse een scherpe bocht naar links en laat een verharde weg rechts liggen. Neem bij het verlaten van het gehucht Les Coutumes rechts een verhard pad naar de ophoging niet ver van het bos.

Signal des Coutumes - Zodra de weg steil begint te klimmen (rand van de ophoging) ontvouwt zich een fraai **uitzicht**★ op de rivierbocht bij Bonnières.

Fietstocht

REGIOKAART BLZ. 354

Voie Verte door het dal van de Epte B3-4

📍 Fietstocht van 42 km, van Gisors naar Vernon, aangegeven op de regiokaart (blz. 354) - gemakkelijk. Zie kader blz. 360.

Praktisch

Inlichtingen

Toeristenbureau – 12 r. du Pont -
Vernon - ☎ 02 32 51 39 60 -
www.cape-tourisme.fr.

Adresboekje

Uit eten

Goedkoop

Crêperie Fleur de Seine – 35 quai
Anatole-Caméré - ☎ 02 32 71
82 95 - *gesl. zo-ma - menu*
€ 13/24 - *galette* € 8/11,60 - ♿.
Pannenkoekenhuis annex theesalon
aan de oever van de Seine. Mooi
terras.

Doorsneeprijzen

Le Bistro des Fleurs – 73 r. Sadi-
Carnot - ☎ 02 32 21 29 19 - *gesl.*
28 juli-22 aug., *begin maart, zo en*
ma - € 21/38. Van het oude café
bleef de toog bewaard, die nu
bestemd is voor gasten die snel een
hapje willen eten. Korte, traditio-
nele kaart. Heerlijke gerechten die
de principes van de vrouwelijke
chef verraden: alles vers en van het
seizoen. Haar inspiratie doet de
rest. Uitstekende wijnen per glas.

L'Estampille by Erisay – 6 pl. de
Paris - ☎ 02 77 19 00 12 - [www.
restaurantlestampille.fr](http://www.restaurantlestampille.fr) - *gesl.*
zo-middag - lunchmenu € 19/28,50
- menu € 39. Dit restaurant, niet ver

Evenement

Festival Les Nuits d'Orient –
Espace Philippe-Auguste -
☎ 02 32 51 40 87 - [nuitsdorient.
free.fr](http://nuitsdorient.
free.fr) - *half juni*. Groot evenement
met oosterse muziek en dans.

van de Seine, serveert verrassende,
creatieve gerechten, zoals het Menu
Claude Monet, geïnspireerd door
het impressionisme (en dus een
leuke combinatie met een bezoek
aan Giverny), maar ook klassieke
menu's. Mooi terras.

Sport en ontspanning

Base Nautique de Vernon –
R. Ogereau - ☎ 06 52 74 08 09 -
www.yc-vernon.fr. Roeien, zeilen en
kajakken op de Vernon, in de prach-
tige omgeving van Les Tourelles.

Overnachten

Wat meer luxe

Hôtel Normandy – 1 av. P.-Mendès-
France - ☎ 02 32 51 97 97 -
normandy-hotel.fr - 📶 -
50 kamers € 114/120 - ☰ € 12,90
- ✂ *gesl. zo en ma-middag, lunch-*
menu € 15,90. Dit hotel in het cen-
trum beschikt over goed onder-
houden kamers met functioneel
meubilair. Cosy lounge en bar. In
het restaurant in de stijl van een
brasserie-pub worden traditionele
gerechten geserveerd.

Vertaling	Henriëtte Gorthuis, Karin Snoep, Marian van der Ster
Eindredactie	Karin Evers
Opmaak	Asterisk*, Amsterdam
Omslagfoto	iStock/narrvik
Oorspronkelijke titel	Guide Vert Normandie - Vallée de la Seine
Oorspronkelijke uitgever	Michelin, Parijs
Uitgevers	Philippe Orain (Michelin, Parijs) Lieven Defour (Lannoo, Tielt) Camille Bouvet
Hoofdreductie	Camille Bouvet, Sandrine Favre, Baptiste Fillon, Alexandra Forterre-de Monicault, Philippe Gallet, Arnaud Goumand, Sylvie Kempler, Guy en Christine Lys, Denis Montagnon, Armelle Raimond, Amélie Renaut, Manuel Sanchez, Emmanuelle Souty
Redactie	Christelle Le Déan, Sandro Borel, Justeciel Keppie&Keppie, Varsenare Archipel studio, Denis Rasse
Grafisch ontwerp	Stadsplattengronden: © MICHELIN en © 2006-2018 TomTom. All rights reserved.
Omslagontwerp	
Cartografie	
Met dank aan	Marion Capéra, Cristian Catona, Anne-Juliette Debove, Hervé Duboi, Bogdan Gheorghiu, Pascal Grougon, Andreea-Karina Gruias, Sophie Roques, Marie Simonet

© Michelin

© Cartografie: Michelin

© Nederlandse tekst: Uitgeverij Lannoo, nv, Tielt, 2022

Het redactieteam heeft de grootste zorg besteed aan de samenstelling en de controle van deze gids. Maar omdat de gegevens voortdurend gewijzigd worden, moet de praktische informatie (prijzen, adressen, bezoeken, telefoonnummers, bezienwaardigheden, internetadressen) worden beschouwd als een aanwijzing. Het is dan ook best mogelijk dat bepaalde info bij het verschijnen van deze gids niet helemaal correct of volledig is. Wij kunnen daar niet verantwoordelijk voor worden gesteld. Deze gids bestaat voor en door u; u bewijst ons dan ook een grote dienst door eventuele tekortkomingen of vergissingen te melden. Aarzel niet om ons uw opmerkingen en suggesties over de inhoud van deze gids mee te delen. Bij een eerstvolgende bijgewerkte editie zullen wij daar rekening mee houden.

Contactadres

De Groene Reisgids
Uitgeverij Lannoo
Kasteelstraat 97
B-8700 Tielt
degroenereisgids@lannoo.be

De Groene Reisgids
Uitgeverij Terra Lannoo bv
Postbus 23202
1100 DS Amsterdam Zuidoost
info@terralannoo.nl

www.lannoo.com

D/2022/45/276 - NUR 512
ISBN 978 94 014 8284 4

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.